

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa B. F.
przeciwko S. [...] Sp. z o.o. w likwidacji w Z.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 stycznia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 28 listopada 2014 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 listopada 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądzającego od S. [...] spółki z.o.o. w likwidacji w Z. na rzecz B. F. kwotę 100 001 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

Sądy obu instancji nie uwzględniły między innymi opartego na art. 58 k.c. zarzutu pozwanej nieważności umowy przelewu z dnia 8 lutego 2012 r. wierzytelności objętej pozwem, wywodzonego z twierdzenia, że przelew miał na celu obejście przepisów art. 61, art. 62, art. 75, art. 84 i art. 127 p.u.n., jak również był sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, jako uszczuplający przyszłą masę upadłości. Sąd Apelacyjny stwierdził, że w art. 127- 130 p.u.n. zostały uregulowane w szczególności skutki czynności prawnych naruszających interesy wierzycieli upadłego i masy upadłości. Przepisy te nie przewidują nieważności takich czynności lecz ich bezskuteczność wobec masy

upadłości i nie przyznają legitymacji do zaskarżania takich czynności dłużnikowi dłużnika masy, którym jest pozwana. Przepis art. 127 p.u.n. przewiduje zatem inną sankcję czynności prawnej działanej z pokrzywdzeniem przyszłej masy upadłości niż art. 58 k.c. dla ogółu czynności prawnych sprzecznych z ustawą, zasadami współżycia społecznego lub mających na celu obejście ustawy. Jeżeli sytuacja odpowiada przewidzianej w art. 127 p.u.n., to ten przepis ma zastosowanie jako chroniący masę upadłości i osoba, która, tak jak pozwana, nie ma legitymacji czynnej do zaskarżenia czynności prawnej na podstawie art. 127 p.u.n., nie może żądać stwierdzenia jej nieważności na podstawie art. 58 k. c., jako mającej na celu obejście art. 127 oraz art. 61, art. 62, art. 75 i art. 84 p.u.n. lub jako sprzecznej z zasadami współżycia społecznego z powodu naruszenia interesów masy upadłości. Stanowiłoby to bowiem obejście szczególnej regulacji kwestii legitymacji czynnej do zaskarżenia czynności prawnej naruszającej interesy przyszłej masy upadłości na podstawie art. 127 p.u.n. Sąd Apelacyjny stwierdził też, że w sprawie nie występują również inne przesłanki, które mogłyby powodować nieważność przelewu z dnia 8 lutego 2012 r. na podstawie art. 58 k.c.

W skardze kasacyjnej pozwana jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Uzasadniając pierwszą z nich stwierdziła, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które sformułowała jako „możliwość uznania danej czynności prawnej za nieważną z uwagi na to, iż miała ona na celu obejście przepisów ustawy (art. 58 k.c.) – pomimo tego, iż wprost można ją również uznać za względnie bezskuteczną w oparciu o przepis, który próbowano obejść przy dokonywaniu tej czynności”.

Jako uzasadnienie twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wskazała na naruszenie art. 58 § 1 i 2 w zw. z art. 353¹ k.c. w zw. z art. 61 i art. 62 p.u.n. przez ich niezastosowanie i nie uznanie, że umowa przelewu z dnia 8 lutego 2012 r. jest nieważna na podstawie art. 58 k.c., jako mająca na celu obejście art. 61, art. 62, art. 75, art. 84 i art. 127 p.u.n. oraz jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego z uwagi na uszczuplenie majątku przyszłego

upadłego. Zarzuciła też, że zaskarżony wyrok jest dla niej krzywdzący, gdyż w jego świetle obowiązana jest uiścić zasądzoną kwotę zarówno na rzecz strony powodowej jak i masy upadłości spółki N..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, jeżeli skarżący, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinien przedstawić występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne przez jego odpowiednie sformułowanie jako abstrakcyjnego pytania prawnego, wskazać przepis prawa, na tle którego powstało oraz przedstawić w pogłębionym wywodzie prawnym wątpliwości, kontrowersje i rozbieżne oceny prawne, jakie zagadnienie to wywołuje, wskazać propozycję ich rozwiązania oraz wykazać, że mają one tak poważny i uniwersalny charakter, iż konieczne jest zajęcie stanowiska przez Sąd Najwyższy nie tylko w celu prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy lecz także rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.).

Jeżeli natomiast skarżący powołuje się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy. Chodzi zatem o naruszenie przepisu oczywistego, którego wykładnia i stosowanie nie budzą żadnych wątpliwości (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.).

Już samo tylko odwołanie się do wskazanych wyżej definicji istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. i oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., prowadzi do wniosku, że nie może być skuteczne powołanie się skarżącego na obie

te przesłanki i wywodzenie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z naruszenia tych samych przepisów, które jednocześnie wskazał jako uzasadnienie istnienia istotnego zagadnienia prawnego, powstałego na ich tle. Jeżeli bowiem na tle przepisu powstało istotne zagadnienie prawne, nie można jednocześnie twierdzić, że naruszenie tego przepisu przez sąd było oczywiste, widoczne bez potrzeby głębszej analizy.

Niezależnie od tego skarżąca nie przedstawiła w odpowiedni sposób zagadnienia prawnego, nie wskazała kontrowersji ani rozbieżnych ocen prawnych jakie wywołuje, nie dokonała ich pogłębionej analizy prawnej ani nie wykazała, że mają one poważny i istotny charakter, wymagający zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy.

Nie przedstawiła także argumentów, które mogłyby prowadzić do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a jej twierdzenie, iż w świetle stanowiska Sądu Apelacyjnego jest obowiązana do zwrotu długu zarówno na rzecz strony powodowej jak i masy upadłości, nie zostało uzasadnione w żaden sposób.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

I.n